

Restaurálási dokumentáció

A Váci Egyházmegyei Könyvtár felkérésére a következő munkákat végeztük.

A restaurált dokumentumok: Homann, Johannes Baptist: Atlas Novus. – Nürnberg, 1716-tól, 46 db térkép (hiányos) és címlap, jelzete: T.359., **16 db rézmetszettel készített térképlap és 1db címlap.** A térképek mérete kb. 62x55cm, a címlap mérete 54,5x32,2 cm.

A címlap restaurálás előtt és után

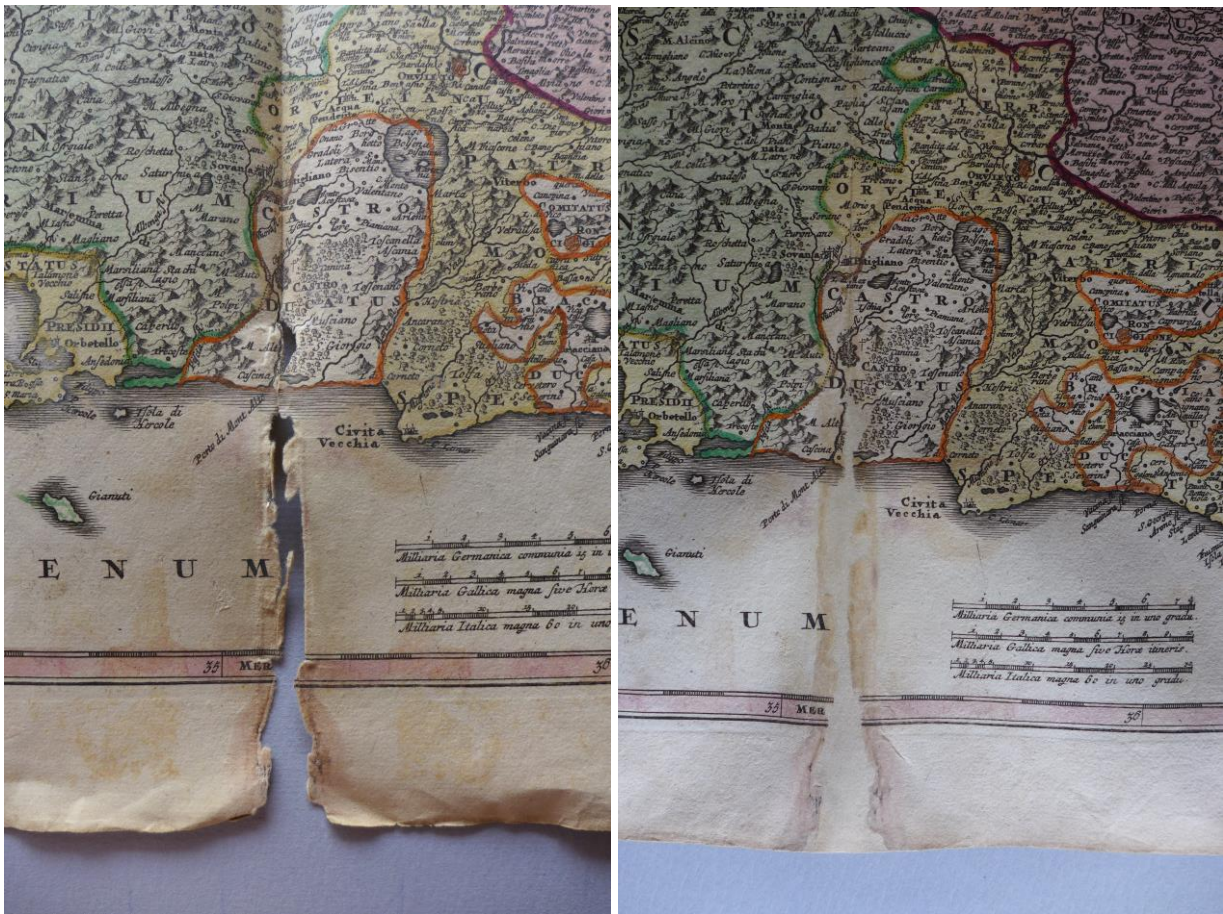

Ars Alba Restaurátor Bt.
2000 Szentendre Alkotmány u. 14.
adószám 24505877-2-13

A 20. sorszámú térkép restaurálás előtt és után

A 29. sorszámú térkép hiánya restaurálás előtt és után

A 20. sorszámú térképen levő vízfolt részlete restaurálás előtt és után

A térképek állapota: A dokumentumok rézmetszettel készített, utólag kifestett térképek, egy rézmetszettel készült címlap és egy nyomtatott regiszter. A hosszában félbehajtott térképlapokat egykor a hajtáshoz ragasztott papírsíkkal fűzhatték köteté. A ragasztás nyomai, ill. néhol a papírsík maradványai is megtalálhatóak a hátoldalakon. A kötés elveszett.

Az összehajtott térképek jobb felső sarkát hátul vasgubacs tintával megszámozták, a címlap kivételével. A jelen munka során a **10., 18., 20., 29., 30., 31., 32., 44., 45., 47., 48., 50., 51. (regiszter), 55., 56., 57.** sorszámú térképeket és a **címlapot** konzerváltuk. A hiányzó számú térképek elvesztek. A címlap a félbehajtott térképek méretéhez illeszkedik, utólag gazdagon kifestve.

A hordozók különböző vastagságú merített papírok, a lapszélek vágottak. A lapok kifestését **sok színnel** végezték, részben lazúros, részben fedő eljárást alkalmazva. A vízérzékenységi vizsgálatok során a legtöbbjük nem volt érzékeny, de a kék (címlap és 32. térkép), a narancssárga (címlap, 30. és 47. térkép) és némelyik piros (18. és 20. térkép) kissé megmozdultak. A **címlap** magas pigment tartalmú pasztózus kék, narancssárga és sárga festékei kissé kopottak, pergőek.

A kárkép alapján a lapokat **víz-** és talán valamilyen **savas folyadék** károsította az egykori könyvtest háta felől, jelentős **penészfertőzést** okozva. A kötet elején levő térképek állapota sokkal jobb, mint a hátsó lapoké. A most kezelt térképeket a lapszéleken és a hajtásban alul érte a károsodás. Itt a papír elszíneződött és meggyengült, részben kiszakadt, hiányos. A nedvesség ugyanakkor a lapok belsejére is áttért piros és barna penészfoltokat okozva. A fertőzés helyén az enyvezőanyag megsemmisült, a papír anyaga rostjaira bomlik, mállik, átszakad.

A lapszélek **szennyezettek**, porosak, néhol sáros üledékkel, hajtásokkal, gyűrődésekkel, szakadásokkal. A felületeket penész eredetű, áttetsző, finom **fehéres por** fedi. A címlap hátoldalán fölül madárürülék nyomai, a folt a színoldalra is áttért.

Fehéres penészpórák a 32. térkép felszínén a restaurálás előtt és a megtisztult terület a munka végeztével

Elvégzett beavatkozások, felhasznált anyagok:

- Dokumentáció készítése restaurálás előtt és után.
- Fertőtlenítés formalin ultrahangos párologtatásával (a munkát a Pre-Con Kft. végezte).

- A lapok száraz tisztítása ecsettel, mikroszálas kendővel, latex radírral, gyúrható radírral (Faber-Castell Knettradiergummi).
- A színes anyagok vizsgálata, a vízérzékeny színek fixálása polivinil-butirál 1,5 %-os izopropilalkoholos oldatával: kék (címlap és 32. térkép), narancssárga (címlap, 30. és 47. térkép), piros (18. és 20. térkép). A fixálást a nedves kezelések után is a felületen hagytuk.
- A papír kémhatásának mérése Merck féle finomskálás indikátor papírokkal. Még a penészfoltok közepén is 5 pH fölött volt az érték, ezért nem savtalanítottuk a lapokat, kímélve a nagyszámú színes pigmentet.
- A málló papír átkenése a nedves kezelés előtt metilcellulózzal (Glutofix 600 3%-os vizes oldata). Ez a mosás során egyben utántenyvezést is adott.
- A lapok egyedi nedves kezelése kézmeleg tiszta vízben, 10 perces áztatással.
- Száradás után a hiányok kiegészítése japánpapírral, metilcellulóz ragasztóval (Glutofix 600, 5 %). A japánpapírok kozo alapú 12-36 g/m² súlyú Japico papírok. A málló felületeket 5 g/m²-es kozo fátyollal (Paper Nao) támasztottuk meg.
- A japánpapír tónusát helyenként Derwent akvarellceruzákkal a papírhoz igazítottuk.
- Savmentes téka készítése Canson 'Doublé Kraft' lemezből.

Szentendre, 2022. szeptember 1.

Fehrentheil Henriette papír- és könyvrestaurátor

ARS ALBA Bt.
2000 SZENTENDRE
ALKOTMÁNY U. 14.
T: 26/315-456